

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 506/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane a ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 Co 19/2020 z 21. apríla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane a ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 19/2020 z 21. apríla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“), domáhal na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“) nariadenia neodkladného opatrenia, aby okresný súd nariadil odporcovi, aby sa na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov nepribližoval k sťažovateľovi, s výnimkou účasti na procesných úkonoch súdu a pred orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj nariadenia kontroly výkonu uloženej povinnosti technickými prostriedkami. Okresný súd o návrhu sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 16 C 33/2019 zo 6. januára 2019 (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“), ktorým odporcovi uložil povinnosť, aby sa na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov nepribližoval k sťažovateľovi, s už uvedenou výnimkou. Proti označenému uzneseniu súdu prvej inštancie podal odporca odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd svojím napadnutým uznesením tak, že zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti zopakoval svoju argumentáciu o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie použitú v konaní pred všeobecnými súdmi, vyjadrujúc svoj nesúhlas s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré považuje za nedostatočné, vecne nesprávne, arbitrárne a v konečnom dôsledku porušujúce jeho označené práva. Sťažovateľ vo svojom návrhu opísal svoju verziu incidentu s odporcom, po ktorom skončil v nemocnici so zraneniami hlavy. Uviedol informáciu, že proti odporcovi v procesnom postavení obvineného prebieha trestné stíhanie za zločin ublíženia na zdraví v súbehu s prečinom výtržníctva. Je presvedčený o tom, že zo strany odporcu mu hrozí ďalší útok, a teda má odôvodnenú obavu o svoj život a zdravie. Krajskému súdu vyčíta, že bez akéhokoľvek odôvodnenia nevypočul sťažovateľom navrhnutých svedkov, ktorí majú vedomosť o pohybe odporcu okolo obydlija sťažovateľa. Sťažovateľ tiež vyjadruje nesúhlas so záverom krajského súdu, že neosvedčil, že zo strany odporcu dochádza ku konaniu, ktoré je spôsobilé ohroziť telesnú alebo duševnú integritu v rozsahu a intenzite, ktorá je nevyhnutná na nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn.: 6 Co/19/2020 porušil základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa Článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, podľa Článku 36 ods. (1) Listiny základných práv a slobôd, Čl. 1 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, Čl. 16 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 19 ods. (2) Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21. 04. 2020, sp. zn.: 6 Co/19/2020-134 zrušuje v celom rozsahu a vec vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ]... priznáva Ústavný súd SR primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15.000,00 EUR (slovom: pätnásťtisíceuro), ktoré je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohoto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ]... priznáva Ústavný súd SR právo na náhradu trov konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo výške 375,24 EUR...“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

Podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Samotné posúdenie vecí ústavným súdom

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je predovšetkým namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorý zmenil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia tak, že návrh sťažovateľa zamietol.

12. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým, rovnako ako iné rozhodnutia, zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 136/2014).

13. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že prijatím Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení v porovnaní s Občianskym súdnym poriadkom, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej, resp. cieľom bolo eliminovať ohrozenie budúcej exekúcie. Súčasná právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Podľa § 336 ods. 1 CSP môže súd pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, súd túto povinnosť neuloží. Nová právna úprava pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (§ 330 ods. 2 CSP), na rozdiel

od úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku, pri ktorej dočasnosť predbežných opatrení vylučovala možnosť takého výroku, ktorý by bol obsahovo totožný s výrokom vo veci samej. Súd môže tiež určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas (§ 330 ods. 1 CSP). Neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené (§ 333 CSP).

14. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa tak nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (porov. m. m. IV. ÚS 82/09), resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. III. ÚS 309/2012).

15. Ústavný súd teda posudzuje problematiku neodkladných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu rozhodnutí tohto druhu pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecného súdu o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by takým rozhodnutím došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

16. Podstatou ústavnej sťažnosti sú námietky sťažovateľa, že a) krajský súd arbitrárnym spôsobom posúdil jeho návrh, b) nevysporiadal sa s navrhnutým dokazovaním svedeckými výpoveďami.

17. Ústavný súd sa oboznámil s odôvodnením uznesenia krajského súdu a konštatuje, že ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená. Ústavný súd hodnotí, že krajský súd pri rozhodovaní o zmene uznesenia súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal z v tom čase jemu známych okolností a skutočností, pričom jeho závery o ne/existencii všetkých zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia sú riadne odôvodnené. Krajský súd predovšetkým poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ

sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia po uplynutí 8 mesiacov od incidentu s odporcom, pričom zo skutočností uvádzaných sťažovateľom (v návrhu, pozn.) nevyplýva, že od incidentu odporca akýmkoľvek spôsobom kontaktoval sťažovateľa. Okolnosti incidentu, ako aj jeho priebehu nie sú pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení z hľadiska jeho účelu a podmienok, za ktorých ho súd môže nariadiť, podstatné, keďže nie je preukázané a ani osvedčené, že k ohrozeniu telesnej a duševnej integrity v dôsledku správania odporcu dochádza a v súčasnosti tým, že by ho kontaktoval alebo dopúšťal sa správania, ktoré požaduje neodkladným opatrením zakázať (bod 15 a 16). Naopak, sťažovateľ ani len nespochybnil skutočnosť, že odporca ho nekontaktuje, nepribližuje sa k nemu, nekomunikuje s ním, ani skutočnosť, že odporca býva mimo bydliska sťažovateľa a pracuje v zahraničí.

18. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že odporca sa slobodne pohybuje bez akýchkoľvek obmedzení, často aj okolo domu sťažovateľa, a túto skutočnosť vie preukázať svedeckými výpoveďami svedkov [REDACTED] a [REDACTED], je pravda, že krajský súd na uvedené tvrdenia nereagoval.

19. V tejto súvislosti však ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05) a také rozhodnutie možno považovať za ústavne konformné.

20. V kontexte obsahu toho, čo malo byť navrhovanými svedeckými výpoveďami označených svedkov preukázané alebo aspoň osvedčené, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za ústavne relevantné pochybenie skutočnosť, že sa krajský súd k navrhnutému dokazovaniu nevyjadril, pretože ani prípadné preukázanie skutočnosti, že odporca bol videný neďaleko domu sťažovateľa, hoci aj opakovane, sama osebe

bez ďalšieho nezakladá zmenu skutkového stavu osvedčeného krajským súdom. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považuje odôvodnenie výroku napadnutého uznesenia krajského súdu za ústavne konformné, keďže ani prípadné vykonanie takéhoto dôkazu by nebolo spôsobilé ovplyvniť záver súdu, že nie je ani len osvedčená naliehavá potreba úpravy upraviť pomery požadovaným neodkladným opatrením.

21. Na základe týchto záverov ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa, s ktorými sa nestotožnil, a preto zmenil uznesenie súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

22. Na tomto základe ústavný súd zastáva názor, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia krajského súdu zasahoval, pretože pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených procesných práv napadnutým uznesením krajského súdu po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti nevysvetlil, ako a čím malo dôjsť k porušeniu týchto označených práv v konaní pred krajským súdom alebo jeho rozhodnutím. Inými slovami, tejto časti sťažnosti chýba relevantné ústavnoprávne odôvodnenie ako východiskový rámec sťažnosti, resp. fundamentálna náležitosť sťažnosti.

24. Keďže sťažnosť v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na jeho kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, avšak nie samotnej podstaty návrhu (m. m. I. ÚS 155/2019, III. ÚS 87/2019).

25. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označený nedostatok zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že sťažnosť v tejto jej časti pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

27. Ústavný súd preto v súlade so svojou stabilnou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné), so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

28. Pokiaľ ide o namietaný čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že namietaný článok ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd vzhľadom na záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (v časti namietaného porušenia procesných práv v spojení, s ktorým malo dôjsť k porušeniu označeného článku ústavy, pozn.) konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným článkom ústavy a napadnutým uznesením krajského súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

29. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu